

Pla de qualitat per a revistes científiques

Fonts i criteris

Aquest document té com a finalitat donar indicacions concretes i documentades que permetin millorar la qualitat formal, i també la qualitat dels processos acadèmics i editorials, de cada revista científica de la UOC.

Sumari

[Introducció](#)

[Criteris de qualitat de revistes científiques establerts per CNAI, ANECA, AQU, FECYT/ANEP i Latindex](#)

Introducció

Aquest document té com a finalitat donar indicacions concretes i documentades que permetin millorar la qualitat formal, i també la qualitat dels processos acadèmics i editorials, de cada revista científica de la UOC.

D'una manera més específica, aquest informe descriu:

- a) Els criteris de qualitat establerts per les agències i institucions oficials per a revistes científiques. Així, es fa una llista de tots aquests criteris, indicant en cada cas la institució que els requereix.
- b) Els criteris que la revista aconsegueix i els criteris que no aconsegueix. En l'informe es detallen les accions de millora que es poden dur a terme i el responsable més indicat per a fer-les.

Els criteris de qualitat de les revistes científiques (sistema d'avaluació d'originals, obertura institucional dels membres dels comitès editorials, grau d'internacionalització dels autors dels treballs, resum i paraules clau en anglès...), els ha establert principalment la tradició i la pràctica d'aquest tipus de publicacions.

En el cas d'aquest document, s'han seguit les agències i institucions oficials que han publicat algun tipus d'ordenació o sistematització de requeriments per a revistes publicades en l'àmbit espanyol: la Comissió Nacional Avaluadora de l'Activitat Investigadora (CNEAI),¹ l'Agència Nacional d'Avaluació de la Qualitat i Acreditació (ANECA),² l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya (AQU), la Fundació Espanyola per a la Ciència i la Tecnologia (FECYT/ANEP)³ i el Sistema Regional d'Informació per a Revistes Científiques de l'Amèrica Llatina, el Carib, Espanya i Portugal (Latindex).⁴

Com més criteris de qualitat compleixi una publicació, més possibilitats tindrà de millorar la seva posició en les classificacions de revistes, la qual cosa incrementarà el grau de reconeixement i prestigi de la publicació tant a escala nacional com internacional, i augmentarà així el grau d'atracció de treballs de qualitat i d'autors reputats. Com més qualitat formal i de processos, més qualitat dels treballs. La qualitat crida la qualitat.

L'Informe de qualitat identifica els punts de millora de cada revista perquè sigui possible fer-hi un salt de qualitat, de manera que els directors i els consells editorials tinguin una proposta de full de ruta vinculada a la millora formal i dels processos de cada publicació.

Per tal que el salt sigui efectiu, és quasi imprescindible que els diversos agents de les revistes, tant els acadèmics com els de gestió editorial, facin servir personalment l'Open Journal System (OJS), de manera que l'activitat (assignació de les propostes d'articles a membres del consell editorial, comunicació als autors del resultat de les avaluacions, etc.) tingui lloc en la plataforma (i no en les bústies personals), sigui possible disposar d'un registre històric de versions i gestions, i tot plegat permeti un augment exponencial de la rapidesa en la gestió i la publicació, i una integració real amb les bases de dades, directoris i repositoris on estan indexades.

¹ Comisión Nacional Evaluadora de la Actividad Investigadora (CNEAI). BOE. [Resolución de 18 noviembre de 2009, de la Presidencia de la Comisión Nacional Evaluadora de la Actividad Investigadora, por la que se establecen los criterios específicos en cada uno de los campos de evaluación](#), 2009.

² Agencia Nacional de Evaluación de la Calidad y Acreditación (ANECA). [Programa Academia. Acceso a los Cuerpos Docentes Universitarios. Principios y orientaciones para la aplicación de los criterios de evaluación](#). V. 2.0 31/01/2008.

³ Fundación Española para la Ciencia y la Tecnología (FECYT/ANEP). [Criterios de calidad en la investigación en humanidades](#), 2007.

⁴ Latindex. Sistema Regional de Información para Revistas Científicas de América Latina, el Caribe, España y Portugal. [Características editoriales para revistas electrónicas](#).

Per a aconseguir la competitivitat científica de les revistes de la UOC, és imprescindible acostar-se a l'excel·lència en la qualitat formal i de processos editorials; i per a l'assoliment d'aquesta excel·lència, és bàsica, com s'ha vist, la implicació dels comitès editorials. La cerca de nous models de sostenibilitat, les aliances amb altres institucions o, fins i tot, la fusió amb altres revistes per a sumar xarxes, públics, competències i viabilitat econòmica, seran a curt i a mitjà termini accions que acabaran de fer possible capçaleres científiques d'impacte i abast internacional.

Fig. 1. Flux de la qualitat de les revistes científiques.

Criteris de qualitat de revistes científiques establerts per CNEAI, ANECA, AQU, FECYT/ANEP i Latindex

A continuació s'ofereix una llista combinada de tots els criteris establerts i publicats per la CNEAI, l'ANECA, l'AQU, la FECYT/ANED i Latindex.

A. Criteris relacionats amb la qualitat de la publicació	ANECA/AQU	Latindex	CNEAI	FECYT/ANEP
Existència d'un consell de redacció i d'un comitè científic	X	X		X
Identificació dels membres dels comitès editorials i científics de la revista.	X	X	X	X
Contingut científic: almenys el 40% (Latindex) o el 50% (FECYT/ANEP) dels documents han de ser articles originals, articles tècnics, comunicacions, cartes al director i articles de revisió.		X		X
Més del 40% (CNEAI), el 60% (FECYT/ANEP) o el 75% (ANECA i CNEAI) dels articles han de ser treballs que comuniquin resultats d'investigació originals.	X	X		X
Menció d'exigència d'originalitat (manuscrits inèdits)		X		X
Menció de l'objectiu, la cobertura temàtica i/o el públic a la qual va adreçada		X		X
Inclusió d'instruccions d'autors detallades (requisits enviament originals: FECYT/ANEP)	X		X	X
Demostració de la generació contínua de continguts en un any		X		
Identificació dels autors		X		X
Inclusió de resums per a cadascun dels articles	X	X		
Inclusió de resums per a cadascun dels articles en la llengua original i en anglès		X	X	X
Traducció de sumari, títols dels articles, paraules clau i resums a l'anglès	X		X	
Menció de la filiació professional completa dels autors	X	X		X
Presentació uniforme dels noms dels autors	X			X
Menció de les normes de presentació de les referències bibliogràfiques contingudes en els articles	X	X		X
Inclusió de paraules clau per a cadascun dels articles	X	X		X
Inclusió de paraules clau per a cadascun dels articles en la llengua original del treball i en anglès		X		
Menció del lloc d'edició, any d'edició i entitat editora de la revista	X	X		X
Menció del director de la publicació a l'inici		X		
Menció dels membres de l'equip editorial i la seva afiliació institucional		X		
Menció del procés d'avaluació i de selecció de manuscrits utilitzat per la revista	X		X	X
Menció dels avaluadors externs en el sistema d'arbitratge		X		

Menció d'instruccions per als avaluadors externs	X			
Publicació anual de la llista de revisors	X			
Menció de l'adreça postal i electrònica de l'administració de la revista	X	X		X
Menció de l'ISSN en un lloc visible	X	X		X
Sumari o taules de contingut	X	X		X
Dades d'identificació de la revista a les pàgines de crèdit	X			X
Capçalera bibliogràfica almenys a la pàgina inicial de cada article	X	X		X
Publicació anual de dades estadístiques vinculades al procés editorial (nombre de treballs acceptats, mitjana de revisors per article i demores de publicació).	X		X	
Menció de les dades de recepció, revisió, acceptació i publicació	X	X		X
Publicació de les dades sobre el procés editorial intern de la revista	X		X	
Declaració de les funcions de l'equip editorial	X			
Navegació i funcionalitat (un màxim de 3 clics per a accedir a sumaris i articles)		X		
Un mínim de 3 anys d'antiguitat (FECYT/ANEP) i accés històric al contingut		X		X
Inclusió de metaetiquetes a la pàgina de presentació de la revista (codi font)		X		
Inclusió d'un motor de cerca		X		
Oferta de serveis de valor afegit (alertes, enllaços hipertextuals, fòrums, guies...)		X		

B. Criteris relacionats amb la qualitat del procés editorial	ANECA/AQU	Latindex	CNEAI	FECYT/ANEP
Declaració de la periodicitat	X	X	X	X
Compliment de la periodicitat		X	X	X
Publicació al començament de l'interval del temps fixat per a la periodicitat	X			X
Interval de publicació d'articles (límits de temps diferents segons el nivell de qualitat de la revista). Les revistes anuals i trimestrals podrien superar els intervals fixats entre l'acceptació i la publicació.	X			X
S'utilitza l'arbitratge científic.	X		X	X
Es fa servir el doble anonimat en la revisió.	X		X	X
Confirmació de recepció dels manuscrits que s'han rebut	X			X
Es fa la revisió editorial de tots els manuscrits.	X			X
Cada manuscrit és avaluat per dos revisors i per un tercer en cas de discrepància.	X			X
Es permet als autors suggerir noms de possibles revisors.	X			X
Es fan servir revisors metodològics (experts en l'àmbit temàtic que cal avaluar que revisen que el procés de recerca sigui correcte).	X			X

Es disposa d'un banc de dades de revisors propi.	X			X
Hi ha instruccions per a la revisió i es disposa de fulls d'avaluació dels manuscrits.	X			X
Es comunica la decisió editorial de manera motivada.	X		X	X
Es controla la qualitat dels informes d'avaluació.	X			X
Hi ha una secció de correspondència.	X			X
Es fan servir correctors d'estil i revisors de textos en anglès.	X			X
Es permet la correcció de proves als autors.	X			X
Es fa la gestió automatitzada del procés editorial.	X			X
Es fa la gestió electrònica integral dels manuscrits.	X			X
Hi ha un consell de redacció.	X			X
Hi ha un consell assessor.	X			X
Almenys un terç del consell de redacció pertany a institucions diferents de l'organisme editor.	X		X	X
Hi ha una direcció i una secretaria de redacció.	X			
Editorial i organització patrocinadora	X			
Almenys un terç del consell assessor ha de pertànyer a institucions alienes a l'organisme editor.	X		X	X
Almenys un terç (CNEAI) o el 20% (ANECA) del consell assessor o científic ha d'estar format per membres d'institucions estrangeres.	X		X	
Almenys el 66% (ANECA), el 50% (Latindex), el 70% (ANEP) o el 75% (CNEAI) dels treballs publicats han de provenir d'autors externs a l'entitat editora.	X	X	X	X
La taxa d'acceptació de treballs ha de ser igual o inferior al 60%.	X			
Almenys un terç dels autors no són membres del consell de redacció o del comitè científic.	X			
Més del 15% dels autors són estrangers.	X			
El nombre de treballs rebuts a la redacció a l'any no és inferior a 20.	X			
El percentatge de treballs finançats per organismes públics o privats de recerca és més elevat del 40%.	X			
La revista ha d'estar indexada en les bases de dades d'ISI (SCI, SSCI, A&HCI), en la principal base de dades internacional de l'especialitat i en la base de dades espanyola del CSIC que li correspongui.	X			
Inclusió en algun servei d'indexació, resums o bases de dades selectives (DICE)		X	X	X
La revista ha d'estar indexada en les bases de dades de Web of Science, JCR i ERIH.			X	
El percentatge d'exemplars venuts per subscripció o per venda directa ha de ser superior al 40% del tiratge.	X			

La revista ha de figura a més del 90% de les biblioteques universitàries espanyoles de l'especialitat.	X			
La revista disposa de pàgina web				
Menció de l'URL de la revista	X	X		